

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет української філології
Кафедра української мови імені професора К. Ф. Шульжука

ЛІНГВІСТИЧНІ СТУДІЇ МОЛОДИХ ДОСЛІДНИКІВ

Збірник наукових праць учасників
VI Міжнародних наукових читань
«Лінгвістичні студії молодих дослідників»
пам'яті професора К. Ф. Шульжука
(Рівне, 25 травня 2016 р.)

Випуск 7

Рівне
2016

УДК: 81.161.2
ББК: 81.2 Укр.
Л 59

*Затверджено до друку вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 3 від 31 березня 2016 року)*

Рецензенти:

Степаненко Микола Іванович, доктор філологічних наук, професор, ректор Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка;

Висоцький Анатолій Васильович, доктор філологічних наук, професор, директор Інституту української філології та літературної творчості імені Андрія Малишка Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

Редакційна колегія:

Вокальчук Г. М., доктор філол. н., проф., зав. каф. української мови імені проф. К. Ф. Шульжука РДГУ (гол. ред.);

Гаврилук Н. В., канд. філол. н., доцент каф. української мови імені проф. К. Ф. Шульжука РДГУ (заступник гол. ред.);

Ричагівська Ю. Є., канд. філол. н., доцент каф. української мови імені проф. К. Ф. Шульжука РДГУ (заступник гол. ред.);

Щербачук Н. П., канд. філол. н., доцент каф. української мови імені проф. К. Ф. Шульжука РДГУ (заступник гол. ред.);

Архангельська А. М., доктор філол. н., проф. каф. славистики (секція україністики) Університету ім. Ф. Палацького в Оломоуці (Чеська Республіка);

Деменчук О. В., доктор філол. н., професор, зав. каф. романо-германської філології РДГУ;

Тищенко О. В., доктор філол. н., професор Львівського державного університету безпеки життєдіяльності;

Хом'як І. М., доктор пед. н., проф., зав. каф. української мови і літератури Національного університету «Острозька академія»;

Богдан С. К., канд. філол. н., проф., зав. каф. історії та культури української мови Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;

Кірілкова Н. В., канд. філол. н., доцент каф. української мови імені проф. К. Ф. Шульжука РДГУ;

Кузьмич О. О., канд. філол. н., доцент каф. української мови імені проф. К. Ф. Шульжука РДГУ;

Мединська Н. М., канд. філол. н., проф., зав. каф. української мови та методик викладання Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука;

Степанова О. І., канд. філол. н., доцент каф. педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) РДГУ;

Совтис Н. М., канд. філол. н., доцент каф. української мови імені проф. К. Ф. Шульжука РДГУ;

Шкарбан Т. М., канд. філол. н., доцент каф. української мови імені проф. К. Ф. Шульжука РДГУ;

Шульжук Н. В., канд. філол. н., доцент, зав. каф. методики викладання та культури української мови РДГУ;

Адах Н. А., канд. філол. н., доцент каф. української мови імені проф. К. Ф. Шульжука РДГУ;

Максимчук В. В., канд. філол. н., викл. каф. української мови і літератури Національного університету «Острозька академія»;

Ліпкевич О. Б., аспірантка каф. української мови імені проф. К. Ф. Шульжука РДГУ.

Л 59

Лінгвістичні студії молодих дослідників: Збірник наукових праць учасників VI Міжнародних наукових читань «Лінгвістичні студії молодих дослідників» пам'яті професора К. Ф. Шульжука (Рівне, 25 травня 2016 р.). – Рівне : РДГУ. – Вип. 7. – 2016. – 252 с.

ISBN 978-966-2254-33-4

До збірника увійшли статті учасників VI Міжнародних наукових читань «Лінгвістичні студії молодих дослідників», присвячених пам'яті професора К. Ф. Шульжука (Рівне, Рівненський державний гуманітарний університет; 25 травня 2016 р.). У працях розглянуто актуальні питання сучасної української мови, історії української мови, лінгво- й ідіостилістики, неології, культури мови.

Для викладачів, аспірантів, студентів-філологів.

Видання здійснено в межах наукового проекту кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету «Лінгвістичні студії молодих дослідників» за сприяння управління освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації.

© Авторів статей, 2016

УДК 81:001.8

Вокальчук Галина*(Доктор філологічних наук, професор)*

«ЛІНГВІСТИЧНІ СТУДІЇ МОЛОДИХ ДОСЛІДНИКІВ» – НАУКОВИЙ ПРОЕКТ КАФЕДРИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ІМЕНІ ПРОФЕСОРА К. Ф. ШУЛЬЖУКА РІВНЕНЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

У статті проаналізовано основні напрями науково-методичної роботи кафедри української мови Рівненського державного гуманітарного університету з філологічно обдарованою молоддю в межах оригінального наукового проекту «Лінгвістичні студії молодих дослідників» пам'яті професора К.Ф. Шульжука. Описано результати науково-дослідницької діяльності молодих філологів рівненського та інших вишів України й зарубіжжя, отримані за час реалізації проекту (2011 – 2015 р.р.), у царині граматики української та інших слов'янських мов, індивідуально-авторської неології та неографії, діалектології, лінгвостилістики.

Ключові слова: *кафедра української мови імені професора К. Ф. Шульжука, Міжнародні наукові читання, науковий проект «Лінгвістичні студії молодих дослідників», Рівненський державний гуманітарний університет.*

In the article the main tendencies of scientific and methodical work with philologically talented youth realized on the Ukrainian language department of Rivne State Humanitarian University within the original scientific project "Linguistic studies of young researches", dedicated to the memory of Professor K. F. Shulzhuk, have been analyzed. The results of research activities of young philologists of Rivne, Ukrainian and foreign universities received during 2011–2015 in the field of Ukrainian and Slavonic grammars, author neology and neography, dialectology, lingual stylistics have been described.

Key words: *Professor K. F. Shulzhuk Ukrainian language department, International scientific readings, scientific project «Linguistic studies of young researches», Rivne State Humanitarian University.*

Науковий проект кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету (далі – РДГУ) «Лінгвістичні студії молодих дослідників» започаткований наприкінці 2010 року. Проект присвячено пам'яті доктора філологічних наук, професора, автора понад 200 наукових і науково-методичних праць із проблем українського, слов'янського, зіставного мовознавства та лінгводидактики, заслуженого працівника освіти України (2006 р.), лауреата нагороди Ярослава Мудрого

Академії наук вищої школи України (2004 р.), завідувача кафедри української мови РДГУ (1971–2010 р.р.) К. Ф. Шульжука.

Мета й завдання проекту – широке залучення студентів, магістрантів, аспірантів та молодих учених РДГУ до активної науково-дослідницької роботи в царині українського та слов'янського мовознавства, забезпечення апробації результатів наукових досліджень філологічно обдарованої молоді на наукових заходах різного рівня, налагодження конструктивної наукової співпраці між молодими філологами РДГУ та інших вишів України й зарубіжжя, проведення щорічних Міжнародних наукових читань «Лінгвістичні студії молодих дослідників» пам'яті професора К. Ф. Шульжука (згідно з розробленим членами кафедри Положенням про Міжнародні наукові читання), популяризація наукових здобутків учасників проекту в кафедральному збірникові наукових праць «Лінгвістичні студії молодих дослідників», в інших фахових виданнях, у ЗМІ, мережі Інтернет тощо.

Співрозробники проекту – проф. Г. М. Вокальчук, проф. А. М. Архангельська (Університет імені Ф. Палацького в Оломоуці; Чеська Республіка).

Куратори проекту – доц. О. І. Степанова (із 2011 р. по 2015 р.), доц. Н. П. Щербачук, доц. Н. В. Гаврилюк, доц. Ю. Є. Ричагівська, доц. Н. М. Совтис (із 2015 р.).

Автор ідеї створення кафедрального збірника наукових праць «Лінгвістичні студії молодих дослідників» – доц. О. І. Степанова.

Міжнародні наукові читання «Лінгвістичні студії молодих дослідників» пам'яті професора К. Ф. Шульжука (далі – Міжнародні наукові читання) зорганізовані кафедрою української мови імені професора К. Ф. Шульжука РДГУ з 2011 року й проводяться як щорічний лінгвістичний форум дослідників-початківців та молодих учених (віковий ценз – до 35 років). Міжнародні наукові читання – це форма наукової роботи, яка полягає в колективному обговоренні молодими дослідниками актуальних лінгвістичних проблем, стимулюванні мовознавців-початківців до наукової діяльності. До участі в Міжнародних наукових читаннях запрошуються авторитетні в царині мовознавчої науки фахівці – доктори філологічних наук, професори – для популяризації новітніх напрямів наукових досліджень,

Мета Міжнародних наукових читань полягає в якнайширшому залученні студентської, аспірантської та філологічно обдарованої учнівської молоді до наукової творчості, забезпеченні обміну досвідом, сприянні популяризації мовознавчих досліджень серед майбутніх лінгвістів, підвищенні престижу вченого-філолога й учителя-словесника.

Підготовкою та проведенням Міжнародних наукових читань опікується організаційний комітет, до складу якого, окрім кафедри української мови імені проф. К. Ф. Шульжука РДГУ, входять: Рада молодих учених Інституту української мови НАН України; кафедра славістики Університету імені Ф. Палацького в Оломоуці (Чеська Республіка).

Результати Міжнародних наукових читань регулярно публікуються в збірнику наукових праць студентів, магістрантів, аспірантів, молодих наукових співробітників вишів та наукових установ України та зарубіжжя «Лінгвістичні студії молодих дослідників».

У межах проекту «Лінгвістичні студії молодих дослідників» налагоджено тісну наукову співпрацю кафедри української мови імені професора К.Ф. Шульжука з кафедрою славістики (секцією україністики) Університету імені Ф. Палацького в Оломоуці (Чеська Республіка). Згідно з Угодою про наукову співпрацю між україністами обох вишів у царині неолого-неографічних досліджень (підписана в грудні 2010 р., виконавці: проф. Г. М. Вокальчук, проф. А. М. Архангельська) проведено ряд наукових і соціально-культурних заходів (з-поміж яких зокрема – СОЦПРОЕКТ-2014 «Я, моя сім'я, мій рід, моя Земля», Обласний молодіжний етнофестиваль «Новомалинська ЛЮБА-ВА»; Острог, 2013 р.).

Окрім того, співрозробники проекту «Лінгвістичні студії молодих дослідників» налагодили тісну наукову співпрацю кафедри української мови імені професора К.Ф. Шульжука з Радою молодих учених Інституту української мови НАН України. За підтримки академічної установи колективом кафедри вдалося провести на високому науковому рівні ряд наукових і науково-практичних заходів, з-поміж яких – II Міжнародні наукові читання «Лінгвістичні студії молодих дослідників» (2012 р.), Круглий стіл «Українська індивідуально-авторська неологія на зламі тисячоліть» (2012 р.); Всеукраїнський науково-практичний семінар молодих неологів «Актуальні проблеми сучасної неографії» (2013 р.). За активної участі членів неографічної лабораторії «NEOLEX-Рівне» РДГУ – молодих учених, аспірантів – був проведений II Всеукраїнський лінгвістичний форум молодих учених (Київ, Інститут української мови НАН України, 24–26 квітня 2012 р.; учасники – проф. Г.М. Вокальчук (член оргкомітету, автор майстер-класу), доц. Н.В. Гаврилюк, асп. О.Б. Тимочко, здобувач О.В. Кирилюк, магістрантка О.П. Гамера, магістрантка О.І. Федорчук).

Згідно з проектом «Лінгвістичні студії молодих дослідників» із 2011 р. активувалася наукова діяльність у царині діалектологічних досліджень (керівник – кандидат філологічних наук, доцент Н.В. Кірілкова), основною метою яких є залучення філологічно обдарованої студентської молоді до вивчення діалектної лексики та фразеології Південної Волині й Рівненського Полісся.

Загалом у межах проекту «Лінгвістичні студії молодих дослідників» упродовж 2011 – 2015 років проведено такі основні заходи:

1. **Міжнародна наукова конференція** «Динамічні процеси в граматиці і лексичному складі сучасних слов'янських мов», присвячена пам'яті проф. К.Ф. Шульжука (Рівне, РДГУ, 19 – 20 травня 2011 р.). У конференції взяли участь і студенти, магістранти, аспіранти, молоді науковці РДГУ, Інституту української мови НАН України, Університету імені Ф. Палацького в Оломоуці (Чеська Республіка), Бельцького державного університету імені А. Руссо

(Молдова), Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука, Національного університету «Острозька академія» (далі – НаУОА), Волинського національного університету імені Лесі Українки, РІ ВМУРоЛ «Україна», Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Бродівського педагогічного коледжу імені Маркіяна Шашкевича, Дубенської філії ВНЗ ВМУРоЛ «Україна». Наукове зібрання молодих дослідників, виокремлене в межах міжнародної конференції, фактично стало першим досвідом проведення **Міжнародних наукових читань** «Лінгвістичні студії молодих дослідників» пам'яті професора К.Ф. Шульжука, заявленим в однойменному проекті кафедри української мови імені проф. К. Ф. Шульжука.

2. **Міжнародний семінар молодих славістів** «Актуальні явища в сучасних слов'янських мовах та літературах» (Оломоуць, Інститут імені Ф. Палацького, 17–18 жовтня 2011 р.; куратор заходу – проф. А. М. Архангельська). У роботі семінару взяли участь науковці Інституту української мови НАН України, викладачі та студенти Університету імені Ф. Палацького в Оломоуці, Вроцлавського університету (Польща), РДГУ, Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука, НаУОА, Київського національного університету імені Т. Шевченка, Волинського національного університету імені Лесі Українки, Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. У складі делегації з Рівненщини були зокрема представники неографічної лабораторії «NEOLEX-Рівне» РДГУ: проф. Г. М. Вокальчук, доц. О. І. Степанова, доц. Н. В. Гаврилюк, здобувач кафедри української мови імені проф. К. Ф. Шульжука Кирилюк О.В., студенти факультету української філології РДГУ Вернюк Н., Таран І., Загоруй Б., Мартинюк О., Онисімчук Я.

3. **II Міжнародні наукові читання** «Лінгвістичні студії молодих дослідників» пам'яті професора К.Ф. Шульжука (Рівне, РДГУ, 16–17 лютого 2012 р.). Захід, ініційований та організований кафедрою української мови імені проф. К. Ф. Шульжука РДГУ, проводився за сприяння й активної підтримки Ради молодих учених Інституту української мови НАН України, кафедри славістики філософського факультету Університету імені Ф. Палацького в Оломоуці (Чеська Республіка) та Чеської асоціації українців. У наукових читаннях взяли участь відомі мовознавці: куратор Ради молодих учених Інституту української мови НАН України, доктор філол. н. В. Л. Іващенко, доктор філол. н., проф., зав. кафедри української мови Криворізького педагогічного інституту ДВНЗ «Криворізький національний університет» Ж. В. Колоїз, канд. філол. н., проф., зав. кафедри історії та культури української мови Волинського національного університету імені Лесі Українки С. К. Богдан, доктор філософії, професор кафедри лінгвістики, директор Центру канадознавства НаУОА, президент компанії «Східноєвропейські можливості» (м. Сейнт-Альберт, Канада) В. П. Полковський та ін. Учасниками читань були молоді дослідники з

різних вишів України (Івано-Франківськ, Кам'янець-Подільський, Київ, Краматорськ, Кривий Ріг, Луцьк, Острог, Полтава, Рівне, Слов'янськ, Ужгород, Харків, Херсон, Чернівці) та зарубіжжя (Канада, Російська Федерація, Чеська Республіка). Загальна кількість учасників – 178. Кількість учасників з інших вишів – 89. Учасників із-за кордону – 5. У заході взяли участь 76 аспірантів, магістрантів та студентів із 8 вишів України (49 – РДГУ; 15 – НаУОА; 4 – Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна; 3 – Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука; 2 – Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка; 1 – Волинський національний університет імені Лесі Українки; 1 – Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка; 1 – Херсонський державний університет).

4. **Круглий стіл** «Українська індивідуально-авторська неологія на зламі тисячоліть» (до 5-річчя лексикографічної лабораторії «Острозький неограф» НаУОА) (Острог, НаУОА, 19 вересня 2012 р.; куратори заходу – проф. Г.М. Вокальчук (РДГУ), проф. І.М. Хом'як та викл. В.В. Максимчук (НаУОА). У заході взяло участь 86 дослідників із 14 вищих навчальних закладів та наукових установ України і зарубіжжя.

5. **Всеукраїнський науково-практичний семінар** молодих неологів «Актуальні проблеми сучасної неографії» (Рівне, РДГУ, Острог, НаУОА, 21–22 лютого 2013 р.; куратори заходу – проф. Г. М. Вокальчук, проф. І. М. Хом'як (НаУОА), викл. В. В. Максимчук (НаУОА). Захід відбувся за безпосередньої участі Інституту української мови Національної академії наук України. Співорганізаторами семінару стали НаУОА, Рівненський будинок учених, а також Університет імені Ф. Палацького в Оломоуці (Чеська Республіка). Основною метою семінару була активізація науково-дослідницької роботи в царині української неології та індивідуально-авторської неографії, обговорення проблем лексикографічного опису неологічної лексики в сучасних словниках. Молоді дослідники мали змогу заслухати й обговорити доповіді авторитетних учених: члена-кореспондента НАН України, доктора філол. н., проф., завідувача відділу стилістики та культури мови Інституту української мови НАН України С. Я. Єрмоленко, доктора філол. н., проф., проректора з наукової роботи Рівненського інституту слов'янознавства Київського славістичного університету О. В. Тищенко, доктора філол. н., проф. кафедри славістики Університету імені Ф.Палацького в Оломоуці А. М. Архангельської, канд. філол. н., проф., зав. кафедри історії та культури української мови Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки С. К. Богдан, кандидата філол. н., ст. наук. співробітника відділу стилістики та культури мови Інституту української мови НАН України Г. М. Сюті та ін.

6. **Засідання творчої лабораторії** викладачів кафедри української мови імені професора К.Ф. Шульжука РДГУ та викладачів і студентів Сарненського педагогічного коледжу РДГУ з нагоди Дня української писемності та мови

(Сарни, 12 листопада 2013 р.; куратори заходу – к. філол. н., доц. О. О. Кузьмич (РДГУ), викладач-методист СПК Л. А. Жакун).

7. **Міжнародний тристоронній круглий стіл** за участі представників України, Польщі, Чехії «Соцпроект-2014: Я, моя сім'я, мій рід, моя Земля» (Острог, 4 – 6 жовтня 2013 р.; куратори заходу – проф. Г. М. Вокальчук, к. філол. н., доц. А. Л. Матчук (РДГУ), Швець О.Б.).

8. **III Міжнародні наукові читання** «Лінгвістичні студії молодих дослідників» пам'яті професора К.Ф. Шульжука (До 50-річчя кафедри української мови РДГУ) (Рівне, РДГУ, 11 жовтня 2013 р.).

9. **IV Міжнародні наукові читання** «Лінгвістичні студії молодих дослідників» пам'яті професора К.Ф. Шульжука (Рівне, РДГУ, 23 травня 2014 р.).

10. **Науково-практичний семінар молодих дослідників** «Діалектологічні студії на теренах Рівненщини» (Острог, 6 червня 2014 р.; ініціатор і куратор заходу – к. філол. н., доц. Н. В. Кірілкова). Науковий захід пройшов за безпосередньої участі Інституту української мови Національної академії наук України. Співорганізаторами заходу стали НаУОА, Рівненський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти та Всеукраїнська асоціація вчителів та викладачів української мови. Учасники семінару мали змогу прослухати й обговорити доповідь доктора філол. н., проф., директора Інституту української мови НАН України П. Ю. Гриценка «Невідкладні завдання вивчення говірок Рівненщини», у якій окреслено актуальні напрями діалектологічних досліджень та їх перспективи.

11. **II Міжнародний семінар молодих славістів** (Оломоуць, 6–10 жовтня 2014; куратор заходу – доктор філол. н., проф. А. М. Архангельська).

12. **V Міжнародні наукові читання** «Лінгвістичні студії молодих дослідників» (Рівне, РДГУ, 21 травня 2015 р.).

13. **Науково-практичний семінар молодих дослідників** «Говірки Рівненського Полісся: завдання та перспективи вивчення» (Сарни, 22 травня 2015 р.; куратори заходу – к. філол. н., доц. Н. В. Кірілкова, викладач-методист СПК Л.А. Жакун).

За матеріалами наукових заходів, проведених у межах проекту «Лінгвістичні студії молодих дослідників», опубліковано збірники наукових праць, словники, результати польових досліджень, програми заходів:

1. **Лінгвістичні студії молодих дослідників: Збірник наукових праць** учасників Міжнародної наукової конференції «Динамічні процеси в граматиці та лексичному складі сучасних слов'янських мов», присвяченої пам'яті ед. К.Ф. Шульжука (Рівне, 19 – 20 травня 2011 р.). – Рівне, Оломоуць: Вид-во НаУОА. – Вип. 1. – 2011. – 176 с.

2. **Актуальні явища в сучасних слов'янських мовах та літературах: Збірник наукових праць учасників міжнародного семінару молодих славістів** (Оломоуць, 17–18 жовтня 2011 р.) / Університет ед. Ф. Палацького в Оломоуці, Рівненський державний гуманітарний університет, Чеська асоціація україністів. – Оломоуць, Рівне, 2011. – 146 с.

3. **Лінгвістичні студії молодих дослідників:** Збірник наукових праць учасників II Міжнародних наукових читань «Лінгвістичні студії молодих дослідників», присвячених пам'яті професора К.Ф. Шульжука (Рівне, 16 – 17 лютого 2012 р.). – Рівне – Острог: Вид-во НаУОА. – Вип. 2. – 2012. – 234 с.

4. **Сучасні слов'янські мови та літератури: проблеми і перспективи :** збірник наукових праць учасників наукового проекту «Лінгвістичні студії молодих дослідників» пам'яті професора К. Ф. Шульжука. – Рівне–Оломоуць. – 2013. – Вип. 3. – 118 с. (Lingvistická studia mladých vědců III. Současné slovanské jazyky a literatury: problémy a perspektivy. Sborník vědeckých prací účastníků vědeckého projektu Lingvistická studia mladých vědců na vzpomínku prof. K.F.Šulžuka. Olomouc:VUP, 2013. – 118 S. ISBN 978-80-244-3520-6).

5. **СОЦПРОЕКТ-2014 «Я, моя сім'я, мій рід, моя Земля» :** Програма міжнародного тристороннього круглого столу за участі представників України, Польщі, Чехії / Укл. О. Б. Швець, Г. М. Вокальчук, Б. Б. Гловацький, В. О. Ундір, Р. В. Свиначук. – Острог : Вид-во НаУ «Острозька академія», 2013. – 12 с.

6. **Соціальний проект «Я, МОЯ СІМ'Я, МІЙ РІД, МОЯ ЗЕМЛЯ»:** Програми обласного молодіжного етнофестивалю «Новомальнська ЛЮБАВА» та Всеукраїнського семінару-практикуму «Я, моя сім'я, мій рід, моя земля» / Укл.: О. Б. Швець, Г. М. Вокальчук, О. В. Головка, А. Л. Матчук. – Острог: Вид-во НаУ «Острозька академія», 2013. – 24 с.

7. **Здобутки і перспективи сучасної лінгвоукраїністики:** Лінгвістичні студії молодих дослідників: Програма III Міжнародних наукових читань пам'яті професора К.Ф. Шульжука (До 50-річчя кафедри української мови Рівненського державного гуманітарного університету) / Рада молодих учених Інституту української мови Національної академії наук України, Рівненський державний гуманітарний університет, Університет ед. Ф. Палацького в Оломоуці (Чеська Республіка), Чеська асоціація українців. – Рівне, РДГУ, 10 – 11 жовтня 2013 р. / Укл.: Г. М. Вокальчук, Н.А. Адах. – Рівне – Острог: Вид-во НаУ «Острозька академія», 2013. – 28 с.

8. **Актуальні проблеми сучасної неографії:** Програма науково-практичного семінару молодих неологів (Рівне, 21 лютого 2013 р.) / Рівненський державний гуманітарний університет, Університет імені Ф. Палацького в Оломоуці (Чеська Республіка). – Острог: Вид-во НаУОА, 2013. – 12 с.

9. **Лінгвістичні студії молодих дослідників :** збірник наукових праць учасників IV Міжнародних наукових читань «Лінгвістичні студії молодих дослідників», присвячених пам'яті ед. К. Ф. Шульжука (Рівне, Рівненський державний гуманітарний університет, 23 травня 2014 р.). – Рівне–Оломоуць : РДГУ. – Вип. 4. – 2014. – 127 с.

10. **Současné slovanské jazyky a literatury: tradice a současnost. Lingvistická studia mladých vědců V :** sborník prací účastníků II. Mezinárodního semináře mladých slavistů (12.-14. 10. 2014, FF UP v Olomouci). – Olomouc, 2014. – 118 S. ISBN 978-80-244-4167-2

11. **Лінгвістичні студії молодих дослідників** : збірник наукових праць учасників V Міжнародних наукових читань «Лінгвістичні студії молодих дослідників», присвячених пам'яті ед. К. Ф. Шульжука (Рівне, Рівненський державний гуманітарний університет, 21 травня 2015 р.). – Рівне-Оломоуць : РДГУ. – Вип. 6. – 2015. – 130 с.

12. **Словник волинських фразеологізмів** : 2-е видання / Укл. Кірілкова Н.В. – Рівне – Острог : Вид-во НУ «ОА», 2015 – 192 с.

13. **Говори з нами, Ноблю**: Тексти, записані в селах Нобель, Омит, Млин та статті про говірку / Укл., відп. ед. Кірілкова Н.В. – Острог – Рівне, 2015. – 96 с.

За п'ять років реалізації проекту «Лінгвістичні студії молодих дослідників» пам'яті професора К.Ф. Шульжука кафедра української мови імені професора К. Ф. Шульжука суттєво активізувала науково-дослідницьку роботу серед студентства, магістрантів, аспірантів і молодих учених не лише РДГУ, а й інших вишів України та зарубіжжя. Конструктивна робота в обраному напрямі триває.

ЗМІСТ

Вокальчук Галина

«ЛІНГВІСТИЧНІ СТУДІЇ МОЛОДИХ ДОСЛІДНИКІВ» – НАУКОВИЙ ПРОЕКТ КАФЕДРИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ІМЕНІ ПРОФЕСОРА К. Ф. ШУЛЬЖУКА РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	3
---	---

РОЗДІЛ 1

ДІЛИМОСЯ ДОСВІДОМ

1. ЗІСТАВНЕ МОВОЗНАВСТВО

Деменчук Олег

СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ЛЕКСИКИ В ПЕРСПЕКТИВІ ЗІСТАВНО- ТИПОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	12
---	----

Совтис Наталія

ДИСГАРМОНІЯ ЛІНГВОКУЛЬТУРНОГО ДІАЛОГУ НА УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКОМУ ПОГРАНИЧЧІ	21
--	----

2. ГРАМАТИКА

Кузьмич Оксана

ПИТАННЯ ЕЛЕМЕНТАРНОСТІ/НЕЕЛЕМЕНТАРНОСТІ ОДИНИЦЬ У СИНТАКСИЧНІЙ КОНЦЕПЦІЇ К. Ф. ШУЛЬЖУКА	28
--	----

Шкарбан Тамара, Смаглюк Іванна

ОСОБЛИВОСТІ ВНУТРІШНЬОЇ СТРУКТУРИ СКЛАДНИХ КОНСТРУКЦІЙ ІЗ ОДНОРІДНОЮ СУПІДРЯДНІСТЮ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ ШІСТДЕСЯТНИКІВ)	33
---	----

Щербачук Наталія

ТИПОЛОГІЇ ВИСЛОВЛЕНЬ У ДІАЛОГІЧНОМУ МОВЛЕННІ: ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ	37
---	----

3. ЛЕКСИКОЛОГІЯ

Шевчук Тамара

ФУНКЦІЙНА ТРАНСПОЗИЦІЯ ЕМОТИВНОЇ ЛЕКСЕМИ СТРАХ У СИСТЕМІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	43
---	----

4. НЕОЛОГІЯ

Гаврилюк Наталія

СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЛЕКСИЧНИХ НОВОТВОРІВ У ПОЕЗІЇ НЕОКЛАСИКІВ (ЗА ЧАСТОТНІСТЮ КОРЕНЕВИХ МОРФЕМ АВТОРСЬКИХ НОМІНАЦІЙ)	48
---	----

Семенюк Ольга

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ КІЛЬКІСНИХ ПІДРАХУНКІВ В АНАЛІЗІ СЕМАНТИКО-СТРУКТУРНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ АВТОРСЬКИХ НОВОТВОРІВ ПАВЛА ТИЧИНИ	53
--	----

5. ОНОМАСТИКА

Максимчук Віталій

ПРОБЛЕМИ ПРАВОПИСУ ІНШОМОВНИХ АНТРОПОНІМІВ У ФУТБОЛЬНОМУ ДИСКУРСІ	59
--	----

Руда Олена

ЗМІНИ МОВНОГО ЛАНДШАФТУ КИЄВА: ЧИННИКИ Й ТЕНДЕНЦІЇ	64
--	----

6. ФРАЗЕОЛОГІЯ

Стишов Олександр

НОВОЗАПОЗИЧЕНІ ФРАЗЕМИ-АНГЛІЗМИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ	72
--	----

7. ЛІНГВІСТИКА ТЕКСТУ

Сербина Татьяна, Андрощук Ирина

ПРЕЦЕДЕНТНІЕ ВЫСКАЗЫВАНИЯ В ГАЗЕТНОМ ТЕКСТЕ	81
---	----

8. ПРОБЛЕМИ МОВНОЇ ОСВІТИ

Головата Лариса

КРАЄЗНАВЧИЙ АСПЕКТ У СИСТЕМІ РОБОТИ З ВИВЧЕННЯ ПРОСТОГО УСКЛАДНЕНОГО РЕЧЕННЯ	87
---	----

Мельничайко Володимир, Криський Мирослава

УЧНІВСЬКІ ТЕКСТИ ЯК ДИДАКТИЧНИЙ МАТЕРІАЛ ДЛЯ УРОКІВ МОВИ	93
---	----

<i>Ричагівська Юлія, Хмуровська Тетяна</i> ОРФОЕПІЧНІ ПОРУШЕННЯ В МОВЛЕННІ ТЕЛЕЖУРНАЛІСТІВ РІВНЕНЩИНИ	100
---	-----

РОЗДІЛ 2

ГРАМАТИЧНІ ОДИНИЦІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В СЕМАНТИКО-СИНТАКСИЧНОМУ ТА ФУНКЦІЙНОМУ АСПЕКТАХ

<i>Гаврилюк Юлія, Звизник Марія</i> СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДНОПІДРЯДНИХ РЕЧЕНЬ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ СВІТЛАНИ ТАЛАН)	104
--	-----

<i>Нестерук Юлія</i> СТИЛІСТИЧНІ ФУНКЦІЇ ІМПЕРАТИВНИХ РЕЧЕНЬ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА)	108
--	-----

<i>Нижник Олеся</i> КАУЗАЛЬНІ ВІДНОШЕННЯ В СКЛАДНОСУРЯДНОМУ РЕЧЕННІ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ П. ЗАГРЕБЕЛЬНОГО «ДИВО»)	111
---	-----

<i>Подерня Ірина</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ СКЛАДНОГО РЕЧЕННЯ У ШКІЛЬНОМУ КУРСІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	114
--	-----

<i>Римар Зоряна</i> ПОВТОР ЯК СИНТАКСИЧНО-СТИЛІСТИЧНА ДОМІНАНТА ПОЕЗІЇ ДМИТРА ПАВЛИЧКА	117
--	-----

<i>Харкевич Юлія</i> КАТЕГОРІЯ ТЕМПОРАЛЬНОСТІ В СЕМАНТИКО-СИНТАКСИЧНІЙ СТРУКТУРІ РЕЧЕННЯ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ В. ШКЛЯРА «ЗАЛИШЕНЕЦЬ. ЧОРНИЙ ВОРОН»)	120
--	-----

РОЗДІЛ 3

ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКА НЕОЛОГІЯ

<i>Білецька Ольга</i> СЕМАНТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА АВТОРСЬКИХ ЛЕКСИЧНИХ НОВОТВОРІВ ЄВГЕНА МАЛАНЮКА ТА ЮРІЯ КЛЕНА	124
---	-----

Ліпкевич (Тимочко) Ольга

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НОВОТВОРІВ УКРАЇНСЬКИХ
ПОЕТІВ-ДИСИДЕНТІВ128

Метелюк Ірина

ОСОБЛИВОСТІ СЛОВНИКОВОГО ПРЕДСТАВЛЕННЯ АВТОРСЬКИХ
НОВОТВОРІВ ІЗ СЕМАМИ 'ЕМОЦІЯ', 'ПОЧУТТЯ' В УКРАЇНСЬКІЙ
ПОЕЗІЇ ХХ – ХХІ СТОРІЧ134

Мормуль Руслана

СЛОВОПОШУКИ ДМИТРА ПАВЛИЧКА142

Паюк Оксана

ЛЕКСИЧНІ НОВОТВОРИ В МОВІ СУЧАСНОЇ АВТОРСЬКОЇ ПІСНІ145

Подерня Ірина, Смаглюк Іванна

СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ АВТОРСЬКИХ ЛЕКСИЧНИХ НОВОТВОРІВ
ПОЕТІВ РІВНЕНЩИНИ150

Радько Оксана

БІБЛІЙНО-ХРИСТІЯНСЬКІ СЛОВА-СИМВОЛИ В СЕМАНТИЧНІЙ
СТРУКТУРІ АВТОРСЬКИХ ПРИКМЕТНИКОВИХ НОВОТВОРІВ154

Хоменко Анна

СЛОВОТВІР ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКИХ ІМЕННИКІВ НА
ПОЗНАЧЕННЯ КОСМІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ У ПОЕЗІЇ ХХ СТОЛІТТЯ162

РОЗДІЛ 4 ОНОМАСТИКА

Попко Марія

НЕОФІЦІЙНА АНТРОПОНІМІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ЕЛІТИ
В КОНТЕКСТІ СЬОГОДЕННЯ166

Скорук Денис

ВЛАСНІ НАЗВИ ПЕРСОНАЖІВ РОМАНУ ІВАНА БАГРЯНОГО
«ТИГРОЛОВИ»170

Скорук Дмитро

АНТРОПОНІМІЯ ПОВІСТІ ІВАНА НЕЧУЯ-ЛЕВИЦЬКОГО
«КАЙДАШЕВА СІМ'Я»173

РОЗДІЛ 5 ДІАЛЕКТОЛОГІЧНІ СТУДІЇ

Дячок Катерина

МОТИВАЦІЯ ФІТОНІМІВ У ГОВІРЦІ СЕЛА СМОРОДСЬК
ДУБРОВИЦЬКОГО РАЙОНУ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ177

Крищук Ірина

НАЗВИ СТРАВ ЗИМОВОГО ЦИКЛУ СВЯТ У ГОВІРЦІ с. ЗЛАЗНЕ
КОСТОПІЛЬСЬКОГО РАЙОНУ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ181

Мазяр Вікторія

ОСОБЛИВОСТІ ДІАЛЕКТНОГО СЛОВОТВОРУ В УКРАЇНСЬКИХ
ЗАХІДНОПОЛІСЬКИХ ГОВІРКАХ184

Плескач Ірина

ЛЕКСИКА ОБРЯДОВИХ СТРАВ СВЯТ ЗИМОВОГО І ВЕСНЯНОГО
ЦИКЛІВ У ГОВІРЦІ СЕЛА КРУПОВЕ ДУБРОВИЦЬКОГО РАЙОНУ
РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ188

РОЗДІЛ 6 ЗІСТАВНЕ МОВОЗНАВСТВО. ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ. ТЕРМІНОЗНАВСТВО

Богун Юлія

ОСОБЛИВОСТІ ЛІНГВІСТИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ НА ПРИКЛАДІ
НОМІНАЦІЙ «ТЕРМІН» І «ТЕРМІНОСИСТЕМА» В УКРАЇНСЬКІЙ
І АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ192

Бондаренко Ольга

МОВНІ ЗАСОБИ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ІДІОСТИЛЮ АВТОРА ХУДОЖНЬОГО
ТВОРУ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ)194

Пономаренко Марія

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ДЕМІНУТИВІВ ТА АУГМЕНТАТИВІВ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ НА ЧЕСЬКУ196

Шистеров Ігор

ВІДДІЄСЛІВНА АДВЕРБІАЛІЗАЦІЯ В ЧЕСЬКІЙ
І УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ200

Шитова Ольга

СТАРΟΣЛОВ'ЯНСЬКА (ЦЕРКОВНОСЛОВ'ЯНСЬКА) МОВА:
ТЕРМІНОЛОГІЯ ТА РОЛЬ У ФОРМУВАННІ СЛОВ'ЯНСЬКИХ МОВ ...205

РОЗДІЛ 7 ЛІНГВІСТИКА ТЕКСТУ

Зазуляк Юлія

АНАЛІЗ УКРАЇНСЬКОГО МЕДІА-ДИСКУРСУ В ПЕРЕДНОВОРІЧНОМУ
КОНТЕКСТІ 216

Камишанова Тетяна

ВІД ТЕЛЕГРАФУ ДО ІНТЕРНЕТУ: ЯК МЕДІА ВПЛИВАЮТЬ НА ЗМІСТ
ТА ЯКІСТЬ 221

ІМ'Я В НАУЦІ

Radana Merzová

PROFESOR JOSEF ANDERŠ A OLOMOUCKÁ UKRAJINISTIKA 226

НАУКОВА ХРОНІКА

Ричагівська Юлія

У МІЖНАРОДНІ НАУКОВІ ЧИТАННЯ «ЛІНГВІСТИЧНІ СТУДІЇ
МОЛОДИХ ДОСЛІДНИКІВ» (м. Рівне, РДГУ, 28 травня 2015 р.) 230

Кірілкова Наталя

НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ СЕМІНАРИ МОЛОДИХ ДОСЛІДНИКІВ
«ДІАЛЕКТОЛОГІЧНІ СТУДІЇ НА ТЕРЕНАХ РІВНЕНЩИНИ»
(м. Острог, 6 червня 2014 р.; м. Сарни, 22 травня 2015 р.) 232

НЕЗАБУТНІ

Галина Вокальчук, Оксана Кузьмич

ПРОФЕСОР ЇРЖІ МАРВАН У РІВНОМУ 235

Архангельська Алла

ВІН БУВ ЗАКОХАНИЙ У СЛОВО: IN MEMORIAN ПРОФЕСОРУ
ЇРЖІ МАРВАНУ 239

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ 242

Наукове видання

ЛІНГВІСТИЧНІ СТУДІЇ МОЛОДИХ ДОСЛІДНИКІВ

Збірник наукових праць учасників VI Міжнародних наукових читань
«Лінгвістичні студії молодих дослідників»
пам'яті професора К. Ф. Шульжука
(Рівне, 25 травня 2016 р.)

Випуск 7

Головний редактор *Вокальчук Г. М.*

Заступники головного редактора *Гаврилюк Н. В., Щербачук Н. П., Ричагівська Ю. Є.*

Комп'ютерна верстка *Крушинської Н. О.*

Художнє оформлення обкладинки *Олексійчук К. О.*

У дизайні обкладинки використано портрет
професора К. Ф. Шульжука (автор – О. Г. Сорока)

Лінгвістичні студії молодих дослідників: Збірник наукових праць учасників VI Міжнародних наукових читань «Лінгвістичні студії молодих дослідників» пам'яті професора К. Ф. Шульжука (Рівне, 25 травня 2016 р.). – Рівне : РДГУ. – Вип. 7. – 2016. – 252 с.

ISBN 978-966-2254-33-4

Collection of scientific articles “Linguistic studies of young researchers”. – Vol. 7. – Rivne : RSHU, 2016. – 252 p.

ISBN 978-966-2254-33-4

The collection includes articles of participants of the VI International scientific readings “Linguistic studies of young researchers” to the memory of Professor K. F. Shulzhuk (Rivne State Humanitarian University, May 25, 2016). The writings discussed urgent issues of modern Ukrainian language, Ukrainian language history, linguistic and idiosyncratic, neology, language culture.

For teachers, graduate students, students-philologists.

Адреса редколегії:

кафедра української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету, вул. Остафова, 31, м. Рівне, 33000.

Формат 100x70/16. Папір офсетний. Друк цифровий

Ум. друк. арк. 20,47. Гарнітура «TimesNewRoman».

Наклад 100 прим. Віддруковано: ФОП Кукса Ю.А.